

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Daltonschool De Lotus te GENT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	20933
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - Daltonschool De Lotus
Directeur	Daniël MEDO
Adres	Grensstraat 202 - 9000 GENT
Telefoon	09-226.11.23
Fax	09-227.67.22
E-mail	delotus.dir@gent.be
Website	www.delotus.be
Bestuur van de instelling	Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding
Adres	Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Nexus Gandae
Adres	Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
CLB	Interstedelijk CLB Gent
Adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015; 13-01-2015; 15-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	28-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marc BOONE
Teamleden	Barbara LECOQ

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	16
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	18
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	20
4.2 Evaluatiepraktijk.....	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	25
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?.....	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de stedelijke basisschool 'De Lotus' gelegen in een vrij rustige omgeving aan de rand van de stad. In de schoolomgeving zijn nog andere scholen van hetzelfde en van een ander net gevestigd. Een aantal jaren terug kende de school een verjonging van het lerarenkorps. De laatste jaren is er een vrij stabiele onderwijsstaf. De directeur heeft een ruime ervaring opgebouwd in zijn huidige functie en ook vroeger als leerkracht in dezelfde school. Het schoolgebouw heeft de voorbije jaren een grondige renovatie en uitbreiding gekend. Door het toenemend aantal leerlingen de laatste vijf jaar dreigt alweer lokalennood en dringt een nieuwe uitbreiding zich op. In de kleuterafdeling worden de kleuters gegroepeerd in combinatieklassen 'onderbouw' en 'bovenbouw'. In de lagere afdeling groepeerden de leerlingen op basis van het leerstofjaarklassensysteem onder de vorm van stamgroepen met differentieergroepering op basis van 'instructiegroepen'. De uitgangspunten van het daltononderwijs (Helen Parkhurst) worden gehanteerd. Het aantal kinderen met extra zorgbehoeften neemt de laatste jaren opmerkelijk toe, naar verluidt en onder meer als gevolg van de bekendheid in de schoolomgeving als een 'zorgbrede' school. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met de specifieke kenmerken van deze school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 6 januari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuter- en in de lagere afdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en muzische vorming respectievelijk de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk van de teamleden en naar aspecten van het algemeen beleid. Tenslotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

In het **kleuteronderwijs** wijst het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid **voldoen** voor **Nederlands** en voor **muzische vorming**. Het schoolteam streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. De leerplandoelen krijgen veeleer een routinematige en weinig functionele invulling. Er is aandacht voor een gevarieerd aanbod per domein maar dit kan nog meer doordacht bewaakt worden. De planningsdocumenten kunnen zinvoller aangewend worden als werkdocumenten. Overwegend in de bovenbouwklassen houden de klasleerkrachten rekening met de inbreng van de kleuters bij de themakeuze en -inhouden. De klasinrichting getuigt overwegend van affectieve erkenning en beleving als speel- en leerplek voor de kleuters. Het materiaalaanbod door de school is soms beperkt. Het voorzien in eigen noden door de leerkrachten zelf, brengt enig soelaas. Het opvolgen en evalueren van kleuters is een combinatie van afgesproken structuren en leerkracht gebonden initiatieven. Voor de begeleiding van kleuters is een zorgcontinuüm uitgezet waarbij de klas- en zorgleerkrachten een onderscheiden taak hebben, geschraagd door een complementaire en cumulatieve samenwerking.

In het **lager onderwijs** wijst het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen uit dat de resultaten van het onderzochte leergebied **Nederlands** aan de verwachtingen van de overheid **voldoen**. Het schoolteam bereikt in voldoende mate de eindtermen. Het gebruik van een onderwijsleerpakket dat conform is met de leerplannen staat borg voor een evenwichtig en samenhangend aanbod. Leerkrachten leggen eigen accenten of nemen initiatieven om domeinen binnen Nederlands extra ontwikkelingskansen te bieden. De tijdbesteding volgt de voorschriften van het net. De leerkrachten beschikken over de nodige materialen of maken deze zelf aan. De klasinrichting -waaronder de boekenhoek- kan in enkele gevallen verrijkt worden. De evaluatie volgt veelal de voorschriften van het leerpakket, maar de leereffecten ervan zijn in sommige klassen voor verbetering vatbaar. Genormeerde tests die men periodiek afneemt, willen de vorderingen van de leerlingen vastleggen en in voorkomend geval worden remediërsacties opgezet met de klastitularis en het zorgteam.

In het **lager onderwijs** wijst het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen uit dat de resultaten van het onderzochte leergebied **muzische vorming** aan de verwachtingen van de overheid **niet voldoen**. Het schoolteam bereikt in onvoldoende mate de eindtermen. De toegemeten tijd op weekbasis is in sommige klassen daarvoor ontoereikend. De school kan ook geen valide en betrouwbare outputgegevens voorleggen. De klasleerkrachten baseren hun aanbod overwegend op de eigen visie en individuele muzische competenties. Kinderen krijgen kansen tot muzisch beschouwen en creëren aan de hand van leeruitstappen in de muzische sfeer. Binnen de school zijn daarvoor eveneens waardevolle initiatieven genomen. Een uniform concept waarover elke leerkracht beschikt, geeft aanzetten in welke richting een brede, harmonische aanpak kan uitgaan. Bij de teamleden is expertise aanwezig die op schoolniveau meer slagkracht verdient.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de **deskundigheidsbevordering** vooral in handen ligt van de teamleden. Formele afspraken daaromtrent zijn niet aanwezig, maar we stellen vast dat er bij de meeste onderwijsgegenden een nascholingscultuur aanwezig is. Effecten op schoolniveau boeten aan waarde in omdat de onderwerpkeuze niet prioritair hoeft afgestemd op de actuele schoolprioriteit. Teamleden met een specifieke opdracht scholen zich bij voor wat hun taakinvulling betreft. Een media- en orthotheek zijn aanwezig maar kunnen uitgebreid worden met actuele onderwijsontwikkelingen en naslagwerken. Er leven weinig initiatieven om de interne expertise op schoolniveau te benutten.

Voor de **evaluatiepraktijk** baseren de leerkrachten zich overwegend op het aanbod in de onderwijsleerpakketten waar die voorzien zijn. Het kindvolgsysteem betekent de registratie en synthese van verschillende evaluatievormen en -momenten voor het kleuter- en het lager onderwijs. Het team heeft zich tot op heden weinig geïnformeerd over en verdiept in aspecten van 'breed evalueren' en daaraan gekoppeld de visie op een evenwichtige en valide toetsaanmaak. Genormeerde tests worden voor het kleuter- en het lager onderwijs afgenomen vanuit diagnostisch en remediërend perspectief. Grondige analyse van onder meer de genormeerde eindtoetsen aan het einde van de lagere school, heeft beslist groeipotentieel. Ouders (en kinderen) worden geïnformeerd over de evaluatieresultaten via mondelinge en schriftelijke kanalen. Het schoolrapport neemt hier een centrale plaats in en getuigt van een brede kindbenadering.

Het onderzoek van het **algemeen beleid** toont aan dat een democratische grondhouding het gevolg is van goed liggende relaties tussen de teamleden en met de schoolleiding. De directeur kan zich beroepen op gedreven en geëngageerde medewerkers. Besluiten worden in consensus genomen na gezamenlijk overleg. Een kerngroep, interne werkgroepen en de leerlingenraad zorgen voor een voldoende breed draagvlak opdat alle betrokkenen zich aangesproken en mee verantwoordelijk weten. We stellen vast dat de directeur weinig gericht druk voert op het schoolteam. Zijn controlerende en coachingsfunctie waar teamleden vragende partij voor zijn, komen nog weinig uit de verf. Zo kunnen formele klasbezoeken, tevredenheidsonderzoeken en analyse van genormeerde tests meer effect scoren als deze door de schoolleiding worden voorgeleefd, gecoördineerd en geëffectueerd.

Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat het schoolbestuur de nodige inspanningen levert voor een degelijke organisatie van het welzijnsbeleid. Enkele zaken zoals vermeld in de betreffende rubriek '3.1.2' van dit verslag hebben betrekking op enkele administratieve aspecten en een aantal concreet weg te werken situaties. Ze komen het bereiken van de onderwijsdoelstellingen ten goede. Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en de overige regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' in de **kleuterafdeling** en de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**' en voor de '**overige erkenningsvoorwaarden**'. Voor de lagere afdeling formuleert de onderwijsinspectie een **beperkt gunstig advies** voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen van muzische vorming. Het inspectieteam heeft vertrouwen in de dynamiek op deze school aanwezig, om op de aanbevelingen in dit verslag een antwoord te bieden. Ze rekent erop dat het bovenvermelde tekort binnen de voorziene termijn wordt weggewerkt met hulp van externe deskundigen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De school streeft de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na. Een netgebonden bewakingsinstrument gebaseerd op de leerplannen, wordt daarvoor gehanteerd. Het opvoedings- en leeraanbod is gevarieerd en herkenbaar aanwezig in de vijf domeinen van Nederlands. De leerkrachten beschikken over een gradueel opgebouwde begrippenlijst naast de themagebonden streefwoordenschat. De klasinrichting en het materiaalaanbod komen tegemoet aan de kinderlijke leef- en belevingswereld. De evolutie van de kleuters wordt systematisch opgevolgd en (extra) begeleiding is voorzien voor kleuters met en zonder extra zorgbehoeften.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming worden in voldoende mate nagestreefd. Het muzisch aanbod is gebaseerd op een concept vanuit de netgebonden begeleidingsdienst. Het omvat de vijf domeinen uit het leerplan. De leerkrachten voorzien in een jaar-, thema- en dagplanning waaruit de nodige aandacht blijkt voor de muzische componenten. Het activiteitenaanbod is geïntegreerd in de opeenvolgende klasthema's. Het materiaalaanbod voldoet. De kinderen worden opgevolgd voor diverse muzische deelvaardigheden en waar nodig krijgen ze de nodige (extra) ondersteuning.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren

Conform de daltonprincipes ligt het onderwijsaanbod (groten)deels in handen van de kleuters zelf. In de onderbouwklassen is de inbreng van de peuters en jongste kleuters beperkt gezien het nog beperkte bevattings- en voorstellingsvermogen. Voor een gevarieerd en gegradeerd aanbod sturen de klasleerkrachten thema's en thema-inhouden bij op basis van een netgebonden doelenboek dat inhoudelijk spoort met leerplannen. Daarnaast verrijken ze hun aanbod aan de hand van de opgebouwde ervaringen door de jaren heen, persoonlijke naslagwerken, collegiaal overleg en het internet. Op schoolniveau beschikken de leerkrachten minder over infobronnen voor een breed, verrijkend en creatief aanbod.

Een (open) jaarplanning is beperkt voorhanden maar en wordt doorheen het jaar opgebouwd naarmate thema's aan bod komen. De thema's die de jaarkring en de uitstappen volgen, komen prioritair aan de orde in beide combinatiegroepen. In de onderbouwklassen stemmen de parallelleerkrachten de thema's op elkaar af. In de bovenbouwklassen wordt meer een beroep gedaan op de leef- en belevingswereld van de kinderen zodat de thema-afbakening (veelal) verschilt van de ene tot de andere klas. Om een repetitieve aanpak te voorkomen, hanteren de leerkrachten voor sommige thema's een tweejaarsplanning. In het lerarenlokaal worden alle thema's opgelijst zodat teamleden hun werking op elkaar kunnen afstemmen om anomalieën te voorkomen.

De themaplanning (vaak weekplanning) verschaft op een soms erg verscheiden wijze informatie over de inhoudelijk te behandelen aspecten. Een afgesproken steunkleur geeft aan welke leergebied aan de orde is. Voor verdere concretisering naar tijdbesteding, leerdomeinen en activiteiten liggen geen afspraken vast op schoolniveau. Zo verschilt de toegemeten tijd voor Nederlands en muzische vorming van de ene tot de andere leerkracht. De invulling varieert van zinvol naar eerder routinematig en weinigzeggend.

De dagplanning is erg omvangrijk door een veelal ellenlange oplijsting van (vaak stereotiepe) doelen uit het genoemde netgebonden doelenboek. Sommige leerkrachten hanteren lesfiches voor specifieke activiteiten, inzonderheid voor muzische vorming: stempelen, experimenteren met scheerschuim, schrijfvoorwaarden, e.a. ook deze zijn gekoppeld aan vele leerplandoelen. Andere leerkrachten vertrekken vanuit leerplandoelen en koppelen daaraan activiteiten. Dit amalgaam van werkwijzen bemoeilijkt het doelgericht werken als team aan de leerplandoelen.

Het overzicht van de beoogde (leerplan)doelen dat men digitaal kan inkijken, geeft een onjuist en vertekend beeld wegens de soms exuberante veelheid. Cruciale vermelding in de dagplanning van concrete activiteitendoelen voor het geleid en het keuzeaanbod, het concreet lesverloop, de gehanteerde werk- en groeiperingsvormen, differentiatie-activiteiten binnen de gemengde leefgroep, reflectiemoment aan het einde van de activiteit of dag, zijn zelden of niet afleesbaar. Occasioneel krijgen rubrieken als 'Niet vergeten / Materiaal / Lesinhoud-lesverloop' een summiere invulling. In enkele klassen zijn lesfiches aangemaakt met een kort lesverloop voor terugkerende activiteiten.

Gezien de instroom van anderstalige of taalarme kleuters wordt sterk ingezet op de Nederlandse taalverwerving. Het 'woordenschatactieplan' (WAP) is in de dagelijkse praktijk geïmplementeerd bij alle leerkrachten. Dit talig aanbod is thema- en contextgebonden. De visuele voorstelling is duidelijk en aantrekkelijk voor de kleuters. We stellen echter vast dat men (te) sterk focust op substantieven, in mindere mate komen ook werkwoorden voor en al eens een uitdrukking (zinnetje). Andere woordsoorten komen minder voor, de lidwoorden ontbreken soms bij de substantieven. Breed toepasbare en gradueel opgebouwde begrippenlijsten overstijgen de thema's en zijn per kleuterleeftijd uitgezet.

De kleuterleerkrachten reiken voorbeelden aan van activiteiten die refereren aan de verschillende domeinen van Nederlands, met name luisteren en spreken, lees- en schrijfinitiatie (dit laatste te begrijpen als 'mondeling stellen') en taalbeschouwing. De activiteiten liggen in de traditionele of in de meer creatieve sfeer zoals taalspelletjes, de toonronde, de vrije teksten, reflectiemoment, e.a. Poppenspel is een gebruikelijk medium al of niet met een poppenkast. De boekenhoek is in elke klas aanwezig. Een gevarieerd aanbod aan boekensoorten (doorkijkboeken, puzzelboeken, groeiboeken, ...) en de afstemming op het actuele thema is sterk leerkracht gebonden. Klaseigen fotoboeken en andere zelfgemaakte boeken treffen we in meerdere klassen aan. Van een nabijgelegen bibliotheekafdeling wordt eerder sporadisch gebruik gemaakt. De leerkrachten reiken voorbeelden aan van aspecten van leesinitiatie en -motivatie, middels spelletjes die doelen op de visuele en auditieve ontwikkeling, de WAP-boeken, nastempelen, opdrachtkaarten, en andere. Op initiatieven zoals de jeugdboekenweek, de voorleesweek, de gedichtendag, ... wordt naar verluidt

soms ingegaan. De brugleerkracht organiseert een leesboekenproject.

Voor een gevarieerd aanbod van muzische vorming hanteren de groepsleerkrachten een 'muzische carrousel' vanuit de begeleidingsdienst. Hieruit blijkt aandacht voor de diverse domeinen. Leerkrachten verwoorden activiteiten die de muzikale en de beeldende expressie ontwikkelen en ook de drama- en bewegingsuiting ten goede komen. Het omgaan met o.m. (digitaal) beeldmateriaal komt tegemoet aan het domein media.

Voor een gevarieerd aanbod hanteren de kleuterleraren een oplistings van mogelijke werkvormen per domein. Ze verrijken dit met meer creatieve en soms originele activiteiten, waaronder muzikaal verhaal, ritmische patronen, muziek beluisteren i.v.m. emoties, omgaan met percussie, een hoorspel, e.a. Teamleden verwijzen hiervoor ook naar het begeleid speelkwartier waarbij bewegingsexpressie ontwikkelingskansen krijgt. Vrij en persoonlijk exploreren en experimenteren zijn soms bewuste streefdoelen. Een veeleer beperkt materiaal aanbod, het ontbreken van de schildersezels in de klas en muzische naslagwerken als informatiebron voor de leerkracht, belemmeren soms de maximale ontwikkelingskansen bij de kleuters.

Leeruitstappen in de nabije of verderaf gelegen leefwereld van de kleuters, zijn op gezette tijden gepland. Ze voeden vaak de taal- en muzische componenten: het Design museum, een dansvoorstelling, een theater- of toneelstuk, e.a.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijsgevenden zijn vragende partij voor meer en een betere materiaalondersteuning. De financiële middelen vinden ze te krap toegekend. Verbruiks- en gebruiksmaterialen zijn klasgebonden en eenmaal opgebruikt, is het wachten tot het volgend werkjaar. Vaak voorzien ze zelf in eigen noden en behoeften. Er is veelal een klasgebonden inventaris maar deze is niet meer recent. Op schoolniveau is er geen materiaal inventaris wat wederzijds uitwisselen bemoeilijkt, voor nieuwe leerkrachten belemmerend werkt en waardoor niet kan aangetoond worden dat het aanwezige materiaal spoort met de voorschriften van de leerplannen.

Het klasbeeld weerspiegelt overwegend de leefwereld van de kleuters al zijn sommige klassen veeleer schraal en andere eerder overvol geoutilleerd. De hoekeninrichting getuigt van een stimulerend leef- en leerklimaat en verschaft de nodige veiligheid, structuur en geborgenheid. Kleuterrealisaties sieren het klasruim en de klaswand. Voor de luisterhoek verwijzen de leerkrachten naar de computer (met hoofdtelefoon). De inrichting van de boekenhoek kan een soms meer knusse en uitnodigende uitstraling bieden. Aantal en aard van het boekenaanbod evenals afstemming op het thema is in sommige klassen voor optimalisering vatbaar. De zandtafel treffen we overwegend passend aan en verschaft tal van exploreer- en experimenteer kansen. Voor kalenders en borden liggen enkele afspraken vast in verband met verticale samenhang. Materiaal dat aan de grootmotorische behoeften van (jonge) kleuters tegemoet komt, is vooral palend aan de klas aanwezig.

Om de evolutie van de kleuters te volgen en ad rem te ageren op onverwachte ontwikkelingen zijn structurele voorzieningen geformaliseerd naast individuele initiatieven, zoals die beschreven worden in de rubriek '4.2 Evaluatiepraktijk' hieronder.

Voor een totaalbeeld wordt een 'observatiecirkel' gehanteerd als kindvolgsysteem waaruit blijkt dat gerichte aandacht gaat naar de evaluatie van domeinen van Nederlands en muzische vorming. Hiervoor beschikken de meeste kleuterleerkrachten over onder meer klaslijsten voor de evaluatie van deelvaardigheden, bv. in verband met kleurenkennis, knipvaardigheden, streefwoordenschat, e.a. Leerkrachten hanteren ook eigen instrumenten om de evolutie van bijvoorbeeld opmerkelijk gedrag van kinderen te registreren. De kleuters worden bij de aanvang van de derde kleuterklas geëvalueerd op hun taalkennis middels een genormeerde test. Na eventuele remediërsacties peilen de leerkrachten opnieuw naar het beheersingsniveau met andere geijkte tests.

Voor de evaluatie van muzische vorming verwijzen de leerkrachten naar het becommentariëren en etaleren van de leerlingenwerkjes, de beoordeling van de eigen en andere realisaties door kleuters en leerkrachten, het digitaal portfolio dat voor elk kind wordt aangemaakt en dat zijn schoolloopbaan volgt. De rapportering van de evaluatieresultaten gebeurt via de dagelijks klascontacten met ouders vóór de aanvangstijd van de school, de oudercontacten, gesprekken via de brugverantwoordelijke. Digitale communicatie en registratie van observatie- en evaluatiegegevens zitten in de pijplijn.

De school beschikt over een uitgeschreven visie op zorg waaruit expliciete aandacht blijkt voor anderstalige en taalarme kleuters, conform de taaldiverse kindinstroom. Het zorgcontinuüm wil borg staan voor een preventieve en curatieve aanpak. Interventies van de zorgmedewerkers focussen in de kleuterschool op de taalontwikkeling. De evolutie van de kleuters wordt vastgelegd via een uniform gehanteerde cirkelstructuur. Hierin zijn elementen van de Nederlandse taalverwerving prominent opgenomen, als bouwstenen voor de sociale en de denkontwikkeling.

Voor kleuters met taalproblemen wordt de eerstelijnszorg door de klasleerkracht uitgebreid met en door het zorgteam, dat overwegend instaat voor ondersteuning op leerkracht- en kindniveau. De inhoud van ondersteunende acties zijn zo mogelijk afgestemd op het actuele thema en op de klaswerking. Préteaching wil de taalkloof overbruggen, het begrijpen van opdrachten faciliteren en het zelfwaardegevoel bij kleuters opvoeren. Hierover wordt vooraf overlegd tussen de betrokken (zorg)leerkrachten.

Er is een vaste structuur van zorgmomenten gepland waarbij overwegend op de oudste kleutergroep wordt gemikt in het licht van maximale slaagkansen in het eerste leerjaar. Van deze vastgelegde planning wordt flexibel afgeweken naarmate zich noden voordoen of vragen komen van de leerkrachten. Behalve voor taalondersteunende en -stimulerende zorginitiatieven kunnen leerkrachten ook terecht bij de zorgmedewerkers voor opmerkelijk gedragingen bij muzische vorming: ritmegevoel, angst bij expressie, de evolutie van de kindtekening, e.a. Op deze mogelijkheid wordt minder ingegaan. Leerkrachten verwoorden acties om angstige kinderen toch te brengen tot taal- en bewegingsexpressie in en voor de groep.

In de onderbouwkleuterklassen staan de klasleerkrachten overwegend zelf in voor de preventieve en de verhoogde zorg. Ze kunnen hierbij rekenen op een kinderverzorgster. Recent maakten ze ook 'zorgfiches' aan om aan frequent voorkomende problemen tegemoet te komen en zo mogelijk een oplossing te bieden. Het themagebonden 'WAP' wordt door elke klastitularis gehanteerd. Het betekent vaak de basis om breed toepasbare (basis)begrippen en themagerichte streefwoordschat te verwerven en op te tillen van passief taal begrijpen tot actief taal gebruiken binnen en buiten de combinatiegroep. De kleuterleerkrachten hanteren doorgaans een correcte taal, intonatie en articulatie. Bij het taalgebruik van digitale (pc-)spelletjes zijn soms erg Noordnederlandse klanken en intonatie hoorbaar.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Het consequent gebruik van een onderwijsleerpakket doorheen de lagere school leidt ertoe dat de eindtermen in voldoende mate worden bereikt. Dat blijkt ook uit de resultaten van geijkte tests aan het einde van de lagere school. De leerkrachten beschikken over het benodigde ondersteunend materiaal. De evaluatie volgt het leerpakket en wordt aangevuld met genormeerde tests voor enkele domeinen. Zorgacties worden ondernomen in samenwerking met het zorgteam.

Curriculum	Voor het leergebied Nederlands hanteren de leerkrachten een uniform
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket van het tweede tot het zesde leerjaar. Voor het aanvankelijk
<i>Referentiekader</i>	lees- en schrijfproces is een geëigende leermethode in gebruik. De leerkrachten
<i>Planning</i>	volgen vrij strikt de planning. Gezien alle leerdomeinen volwaardig opgenomen
<i>Evenwichtig en volledig</i>	zijn in concordantie met de leerplandoelen, worden deze laatste in voldoende
<i>Samenhang</i>	mate bewaakt en gerealiseerd. In het eerste leerjaar wijkt men beperkt af van de
<i>Brede harmonische vorming</i>	voorgestelde jaarplanning omwille van de overladen leer- en werkboekjes. Enkele leerkrachten voorzien bijkomende lessen Nederlands die ze zelf aanmaken en onderbouwen met eigen geformuleerde lesdoelen. De tijdbesteding op weekbasis voor Nederlands volgt de voorschriften van de onderwijskoepel of overschrijdt deze o.m. via het 'zelfstandig werk'.

De leerkrachten reiken voorbeelden aan van gerichte aandacht voor de verschillende domeinen waaronder spreken en luisteren, lezen en schrijven (stellen), taalbeschouwing, strategieën en (inter)culturele gerichtheid. Deze laatste krijgt overwegend geïntegreerde aandacht onder meer gezien de diverse nationaliteiten die de school en de klas bevolken. Vooral bij (lokale) vieringen en gebeurtenissen, (spontane) gesprekken over culturele gelijkenissen en verschillen, ... verwerven kinderen belangstelling voor hun nabije en verderaf gelegen leefwereld en wordt hun talig bewustzijn gevoed. Bij de keuzeactiviteiten is in de bovenbouwklassen al eens Frans en Engels voorzien.

Behalve het aanbod uit het onderwijsleerpakket, reiken de onderwijsgegenden voorbeeld aan van initiatieven die de genoemde domeinen binnen Nederlands, extra ontwikkelingskansen bieden. Zo wordt aandacht geschonken aan het domein 'luisteren' tijdens gerichte luisteropdrachten of via het gebruik van de hoofdtelefoon bij de pc. Een luisterhoek treffen we niet aan. Spreken krijgt tal van kansen via diverse praatrondes, de verrassingsronde, een dialoog, het nieuwspraatje, de actualiteit al eens,... Technisch en begrijpend lezen komen in de focus onder meer tijdens het estafettelezen met leerkrachten en ouders, evenals het tutorlezen tussen het tweede, derde en het vierde leerjaar.

Om de leesmotivatie te bevorderen, beschikt elke klas over een eigen bibliotheek die afhankelijk van de ene tot de andere leerkracht een eerdere minimale of rijke(re) invulling krijgt met een aanbod van ontspanningslectuur en informatieve naslagwerken. In sommige klassen voorziet men bewust in een aanbod van eigentijdse, Vlaamse jeugdschrijvers... zij het in beperkte mate. Een naburige openbare bibliotheek wordt bezocht, de leerlingen kunnen een graag gelezen boek meebrengen naar school, een boekenbingo wordt georganiseerd, ... Deze - veelal individuele- initiatieven stimuleren de leesmotivatie. Sommige leerkrachten betreuren het afschaffen van een jeugdkrant (om financiële redenen). Behalve het aanbod in het leerpakket krijgt het domein schrijven extra kansen via de stelkaarten in sommige klassen en de vrije teksten waarvoor in enkele klassen een strategie is uitgezet. Taalbeschouwing wordt soms verengd tot 'taalsystematiek'.

Strategieën zien we in de meeste klassen aan de wand geafficheerd. Soms voorziet de leerkracht zelf aangemaakte algoritmen en heuristieken. Aan de gedichtendag, de kinder- en jeugdjury, de voorleesweek, ... wordt soms deelgenomen, zij het vaak leerkrachtafhankelijk. Voor buitenschoolse activiteiten die onder meer de taalontwikkeling stimuleren, verwijst men naar een theaterbezoek, al eens een auteur op school, een filmvoorstelling (nu te duur geworden). Overige taalinitiatieven zijn geïntegreerd in het 'zelfstandig werk' en komen ook via digitale media aan bod.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerkrachten van het eerste leerjaar beschikken over de bijhorende didactische materialen voor maximale motivatie en slaagkansen bij het aanvankelijk lees- en schrijfproces. De meest recente versie kan worden overwogen.

De leerkrachten beschikken over de wandplaten met strategieën, maar wegens te klein (onleesbaar) verwijst men hiervoor naar het strategieboekje dat bij het onderwijsleerpakket hoort of leerkrachten maken eigen wandplaten aan.

Een klasbib treffen we in alle klassen aan. Het digitaal opzoeken van informatie door de leerlingen biedt extra spreekkansen en bevorderen het ICT-gebruik en -vaardigheid in de bovenbouwklassen.

De klaswand en -inrichting verschillen soms sterk van de ene tot de andere leerkracht op vlak van sfeer, ondersteunde didactische platen en inbreng van de kinderen. Sommige leerkrachten passen hun boekenaanbod aan volgens het actuele W.O.-thema.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om bij de aanvang van het eerste leerjaar de taalbeheersing van de kinderen te kennen, wordt een taaltest afgenomen. De teamleden hanteren de toetsen uit het onderwijsleerpakket voor Nederlands vrij consequent. Voor de afname van kerntoetsen (lezen) in het eerste leerjaar is er een taakverdeling tussen de zorg- en de klasleerkracht. De resultaten van de genormeerde tests voor spelling en lezen worden op individueel en klasniveau in kaart gebracht en gekoppeld aan een score. Hieruit blijkt dat de grote meerderheid van de leerlingen goede resultaten halen. Deze gegevensverzameling en analyse betekenen het uitgangspunt voor remediërende acties waar nodig, o.m. voor het bepalen van de 'instructiegroepen' of voor een individueel traject. Zwakke resultaten zijn soms het gevolg van taalarmoede, bijvoorbeeld bij taalarme/taalzwakke leerlingen en zodoende niet meteen te relateren aan het onvoldoende beheersen van basiskennis.

Uit de netgebonden toetsen aan het einde van de lagere school leiden we af dat de resultaten voor de onderzochte domeinen van Nederlands behoorlijk zijn. Taalbeschouwing scoorde veeleer zwak. De analyse van de resultaatgegevens leidde nog niet tot een voorstelling en toelichting, gekoppeld aan mogelijke verbeteracties op schoolniveau.

De leerlingenwerken worden in de regel nagezien door de leerkrachten. Autocorrectie door de kinderen behoort tot de mogelijkheden als er correctiesleutels zijn voorzien. We stellen daarbij vast dat soms heel wat fouten blijven staan. Klassikale verbetering komt naar verluidt minder voor, onder meer omwille van de vaak weinig efficiënte tijdbesteding. De naverbetering door de leerlingen -bijvoorbeeld bij spellingfouten- kan meer doordacht gebeuren.

De registratie van diverse evaluatievormen dienen enerzijds om de werking bij te sturen op klas- en kindniveau, anderzijds om ouders te informeren over de evolutie die hun kind doormaakt. Schriftelijke, mondelinge en digitale middelen worden daarvoor aangewend. Het schoolrapport heeft daarin een centrale plaats. Naargelang het om proces- of productgerichte evaluatie gaat, hanteert men respectievelijk een ordinale of een intervallschaal. Differentiatie is afleesbaar via onder meer de 'instructiegroep' waartoe de leerling behoort. De inbreng van ouders en leerlingen is mogelijk in het schoolrapport. Breed evalueren' binnen Nederlands en gevarieerde evenals valide toetsaanmaak (het 'wat' en het 'hoe') waren tot op heden nog geen schoolprioriteit en daarrond is nog geen nascholing georganiseerd.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In de school worden de leerlingen elk jaar gehergroepeerd in 'stamgroepen' met het oog op heterogene en gelijkwaardige parallelklassen. Naargelang de leerevolutie die kinderen doormaken, worden ze voor domeinen van Nederlands en wiskunde ingedeeld in 'instructiegroepen'. Zo kunnen leerlingen die voorop of achterop geraken tijdelijk aansluiten bij respectievelijk een hogere of lagere stamgroep, bijvoorbeeld voor het lezen of voor wiskunde-aspecten. Met deze werkwijze beoogt men het aantal zittenblijvers laag te houden en de kinderen in hun stamgroep te behouden. Voor leerlingen die met ernstige taalachterstand kampen of -als gevolg van testanalyse- opmerkelijke uitvalen vertonen voor Nederlands (en wiskunde) worden sticordi-maatregelen toegepast.

In het onderwijsleerpakket van het eerste leerjaar is het handelingsplan gebaseerd op de adviezen die bij elke toets zijn aangegeven. Leerkrachten ervaren ze als waardevol en efficiënt. We stellen vast dat het gericht nadenken over en werken aan onderliggende deelvaardigheden met aangepaste, ondersteunende materialen nog groeipotentieel hebben.

De zorgleerkrachten worden ingeschakeld voor kinderen met ernstige of hardnekkige problemen. Aangepaste activiteiten worden afgesproken met de betrokken zorgleerkracht en de ondersteuning gebeurt overwegend in een zorglokaal. Préteaching is een vaak gehanteerd middel om te voorkomen dat leerlingen nieuwe opdrachten, toetsen of 'zelfstandig werk' niet aankunnen als gevolg van taalzwakte.

De zorgleerkracht(en) registreren over lange(re) termijn om de evolutie van de kinderen te volgen, als geheugensteun en desgevallend om ouders deskundig te informeren. In het leerlingvolgsysteem worden de gegevens genoteerd en tijdens het multidisciplinair overleg (MDO) geëvalueerd. Voor kinderen met specifieke symptomen wordt -na overleg met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)- een beroep gedaan op externe diensten. Met deze toegewezen consultants wordt vlot gecommuniceerd en de aanpak leidt tot een cumulatieve meerwaarde voor maximaal opvoedings- en leereffect.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Het team kan in onvoldoende mate aantonen dat de eindtermen aan het einde van de lagere school worden bereikt. Het bewaken via de leerplannen gebeurt daarvoor te oppervlakkig en te vrijblijvend. De toegemeten tijd op weekbasis is in sommige klassen ontoereikend. Het aanbod getuigt niet steeds van evenwicht en volledigheid. De materiaalvoorzieningen kunnen worden opgevoerd. De leerkrachten beschikken over weinig evaluatiegegevens om de muzische ontwikkeling van hun leerlingen op te volgen en waar nodig bij te sturen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang

Het onderwijsaanbod is overwegend gebaseerd op het persoonlijk aanvoelen en de eigen creativiteit van de leerkrachten. In het eerste leerjaar is de aanvankelijke lees- en schrijfmethode gekoppeld aan de W.O.-thema's en de muzische vorming, waaruit harmonische en horizontale samenhang blijkt. De overige klasleraren baseren het muzisch aanbod op de ervaring, initiatieven uit de lerarenopleiding, het genoemde doelenboek, het internet en nascholing door de begeleidingsdienst. Muzische naslagwerken en presentexemplaren van leerpakketten zijn in de school nagenoeg niet aanwezig. Recent hanteert men op schoolniveau een concept van de begeleidingsdienst waaruit harmonische aandacht voor de vijf domeinen kan blijken. In de werkelijkheid stellen we vast dat zowat elke leerkracht daar naar eigen goeddunken mee omgaat. De tijdinvestering op weekbasis varieert van benedenmaats tot overgeaccentueerd, al dan niet met gerichte aandacht voor de diverse domeinen. Tot op heden blijven acties uit op schoolniveau voor een meer gelijkgerichte aanpak.

Een jaarplanning waaruit een evenwichtig en volledig aanbod blijkt berust op persoonlijk initiatief en is er meestal niet. Wat aan de orde was, wordt -op een verscheiden wijze- genoteerd doorheen het jaar. Hieruit blijkt soms een erg onevenwichtige behandeling. Sommige onderwijsgevendens beweren het tekort aan muzische vorming (of domeinen ervan) te compenseren via het 'zelfstandig werk' of integreren muzische componenten in andere lessen... we konden dit in onvoldoende mate vaststellen. De dagplanning getuigt niet van een doordachte aanpak, gezien zich deze overwegend beperkt tot een lange olijsting van al dan niet ter zake zijnde doelen. Concreet-operationele lesdoelen, het lesverloop, de werk- en organisatievormen, de evaluatie treffen we amper of niet aan.

Uit de bijgewoonde lessen en gesprekken konden we nochtans vaststellen dat sommige leerkrachten heel wat in hun mars hebben op vlak van muzische vorming: beeldhouwen, orkest t.g.v. de Sint, rappen, het gebruik van media voor het muzisch beschouwen en genieten, ... Een atelierwerking waarbij kinderen in contact kwamen met diverse muzische disciplines, viel in de smaak en wordt herhaald.

Sommige leerkrachten beschikken over een oplistijng van activiteiten voor één of meerdere muzische domeinen (bv. op basis van de 'muzische carrousel') De componenten beschouwen en creëren krijgen soms intentionele aandacht in het kader van actief leren.

Voor het domein 'Media' reiken sommige leerkrachten initiatieven aan: ontwerpen van een collage met computer, de illustraties bij de vrije teksten, de aanmaak van een identiteitskaart, enz.

Het muzisch vermogen van kinderen wordt ontwikkeld bij leeruitstappen zoals theaterbezoek, het Design museum, een filmbijwoning, een workshop djembé al eens, e.a. Er is geen planning van minimaal te organiseren leeruitstappen doorheen de lagere school om de kinderen in contact te brengen met diverse muzische aspecten.

Gezien het systematisch aanbod ontoereikend en onevenwichtig is mede met het ontbreken van een gelijkgerichte visie en aanpak binnen het team kunnen we niet gewagen van harmonie en volledigheid binnen en tussen de domeinen, van verticale samenhang doorheen de school en van gerichte horizontale samenhang met de overige leergebieden. Van een brede harmonische vorming kan zodoende bezwaarlijk sprake zijn.

Materieel beheer

Uitrusting

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De materiële voorzieningen zijn niet expliciet afgestemd op de leerplannen. Sommige leerkrachten leggen een klaseigen inventaris voor. Ze hadden liever ruimere financiële armslag voor meer variatie en hoeveelheid verbruiks- en gebruiksmateriaal. Soms voorzien ze in eigen materiaal: een verkleedkoffer, kosteloos materiaal, meegebrachte zaken van thuis, ... Een centrale kast met muziekinstrumenten is niet meer volledig. Voor sommige realisaties beschikken kinderen over een beperkte materiaalkeuze wat de creativiteit kan fnuiken. De onderwijsgevenden ervaren het budget als zowat gehalveerd wegens besparingen en de aanschaf van digitale borden. Ze zien dan ook uit naar wat extra's van het oudercomité, een sponsor of ter gelegenheid van de Sint.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Sommige leerkrachten hanteren klaslijsten voor de evaluatie van muzische domeinen, deelaspecten of kindrealisaties. Ze stemmen de evaluatie soms af op leerplandoelen en ze evalueren behalve de producten ook het proces, desgevallend ook de samenwerking en de gedragingen. Mondelinge evaluatie en reflectie komen voor vanuit de leerkracht al dan niet in samenspraak met de kinderen. De evaluatie gebeurt hoofdzakelijk in functie van de schoolrapporten en minder om op basis daarvan verbeteracties op te zetten naar de eigen klaspraktijk of om remediëring te ondersteunen.

Op de schoolrapporten komen doorheen het schooljaar zowat alle domeinen aan bod, zij het in wisselende mate van de ene tot de andere leerkracht. De registratie gebeurt via een ordinale schaal. De relatie tussen aanleg en inzet is weinig afleesbaar. Een bijkomende schriftelijke commentaar komt geregeld voor maar is geen stelregel. Er liggen geen afspraken vast voor uniforme criteria.

Behalve door de leerkracht kunnen ook kinderen hun eigen realisatie en deze van medeleerlingen beoordelen als groeps- of individueel gebeuren, bv. na een drama, een bewegingsexpressie. Peerevaluatie is er ook wanneer leerlingen binnen de klas bepalen welk twee- of driedimensionale realisatie wordt geafficheerd aan de wand of in de gang. Toonmomenten voor andere klassen en voor ouders zijn al eens aan de orde.

Aan de genormeerde toetsen aan het einde van de lagere school wordt niet geparticipeerd met als motivatie dat deze te veel tijd in beslag nemen.

Begeleiding	De beeldvorming, het detecteren van talenten en beperkingen, evenals
Leerbegeleiding	remediërende acties berusten hoofdzakelijk bij de klasleerkracht. Zijn
<i>Beeldvorming</i>	betrokkenheid en initiatieven bepalen de effecten van de interventies. Er is de
<i>Zorg</i>	mogelijkheid om opmerkelijke vaststellingen te registreren in het kindvolgsysteem. Vastgestelde retardaties, stagnaties of regressies kunnen tijdens het MDO aan bod komen. Maar dat is veeleer een uitzondering dan een evidentie. De leerkracht ageert vaak op het ogenblik dat zich een voorval voordoet, bv. bij faalangst of bij uitlachen. Acties liggen dan in de sfeer van een individueel of klasgesprek, expressie met meerdere kinderen in plaats van alleen, individuele hulp bij manuele vaardigheden.
	De hulp bij problemen, extra materiaalondersteuning of aangepaste werkvormen nemen de leerkrachten in hun eerstelijnszorg op zich. De effecten van positieve bekrachtiging worden beoogd, veeleer dan afkeurend beoordelen.
	Een beperkt aantal leerkrachten heeft (in het verleden) specifieke nascholing gevolgd betreffende de muzische vorming. Muzische interne expertise wordt deels aangewend. Vorig schooljaar is initiële nascholing georganiseerd voor een evenwichtige aandacht. Het leerplan is niet meteen het richtsnoer om de muzische vorming te evalueren.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het schoolbestuur zorgt voor een degelijke organisatie van het welzijnsbeleid.

De bewoonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving is gegarandeerd, behoudens enkele aandachtspunten. De inspectie wil volgende punten onder aandacht brengen: er is geen attest dat de heesters op de schoolsite én binnen het bereik van kinderen, niet giftig zijn. Het zand in de zandbakken oogt niet zuiver en zindelijk, de zandbakken kunnen niet afgeschermd worden. Het zand zelf werd in 2014 vervangen. Ondanks de aanvraag van de school wordt het afschermen van de zandbakken wegens besparingsmaatregelen afgevoerd. De stabiliteit van het oude schoolgebouw dient het bestuur nauwgezet op te volgen wegens het vertonen van grote barsten in de buitenmuur. Het doorschijnend dak van de overdekte ruimte aan de oude schoolvleugel is erg bevuild. Sommige deuren en muren behoeven een onderhouds- en schilderbeurt. De controle van de sporttoestellen, de veiligheidsverlichting en de brandalarminstallatie zijn over tijd. Niet alle opmerkingen uit het keuringsverslag van de elektrische installatie(s) werden aangepakt. De school beschikt niet over een actuele asbestinventaris.

De gezondheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving is gegarandeerd.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	neen
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	neen
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Zijn er geen formele visie en verwachtingen uitgeschreven betreffende de permanente professionalisering, dan bemerken we toch dat die behoefte leeft bij de teamleden. Het ontbreken van uitgangspunten en streefdoelen kadert in het gemis aan een prioriteitenplan. Een behoeftepeiling bij leerkrachten is niet formeel gebeurd, evenmin als een reflecterende zelfevaluatie aan het einde van het schooljaar. Zodoende beschikt de school niet over een meerjarenplanning van achtereenvolgens te behandelen onderwerpen, laat staan over een stappen- of implementatieplan om aan de gekozen prioriteit(en) tegemoet te komen. Naarmate het onderwijzend team een behoefte ervaart, wordt daarop ingegaan. Zo kwam vorig schooljaar de muzische vorming aan bod, evenals de informatie- en communicatietechnologie (ICT). Deze laatste resulteerde in een gradueel opgebouwde leerlijn. Sommige onderwijsgeveenden hebben het moeilijk om de prioriteiten (tijdens de pedagogische studiedagen) te duiden.

Van elke leerkracht wordt verwacht dat hij zich verdiept in de visie en uitgangspunten van het daltononderwijs. Dit wordt georganiseerd door de stedelijke begeleidingsdienst (Dalton in een notendop) en vanuit de daltonvereniging in Nederland. De hoge kostprijs van deze laatste nascholingsinstantie beperkt het nascholingsbudget voor andere items. Dat leidde tot samenwerking met andere provincies. Sommige nascholingen kunnen niet gevolgd worden vanuit financiële repercussies. Op basis van een beurtsysteem volgt elke leerkracht de cursus eerste hulp bij ongevallen (EHBO).

Onder de vorm van een overzichtstabel wordt elk jaar een nascholingsplan voorzien. Daarin lezen we dat leerkrachten zelf bepalen rond welk onderwerp men nascholing wenst te volgen. Van afstemming op de huidige of de voorbije prioriteit wordt geen gewag gemaakt en waar deze voorkomt berust dit op particulier initiatief. Teamleden met een specifieke opdracht (directie, zorg, lichamelijke opvoeding, ...) volgen nascholing voor wat hun opdracht betreft. Er is de afspraak dat gekozen onderwerpen de pedagogisch-didactische aanpak ten goede moet komen aan de kinderen, de klas en eventueel de school. Er leven enkele praktische afspraken over het gezamenlijk volgen van nascholing in relatie tot de schoolorganisatie. Sommige leerkrachten zijn niet geneigd tot het volgen van nascholing om de klasorganisatie niet te doorbreken... ook dat kan. Enkele leerkrachten volg(d)en nascholing buiten de schooluren, bijvoorbeeld in verband met remedial teaching i.f.v. Nederlands en wiskunde, dyslexie.

Ondersteuning Een mediatheek en orthotheek zijn schaars aanwezig binnen de school. Pedagogisch-didactische tijdschriften zijn er in mindere mate of ze werden afgevoerd. Een aanbod van recente onderwijsontwikkelingen is er weinig of niet. Teamleden verwijzen daarvoor naar de stedelijke onderwijsbibliotheek. Geschriften over het daltononderwijs zijn aanwezig. Hoewel interne expertise aanwezig is, wordt deze in beperkte mate aangewend, waaronder een regisseur, een ICT-vaardige leerkracht, enkele muzische leerkrachten, ... Men doet al eens een beroep op een natuurouder in het kader van de milieupopvoeding op school (MOS). De Toeka-werkgroep zorgt voor een gelijkgerichte aanpak van de sociale omgangsvormen, inzonderheid het anti-pestgedrag in de klas en op de school. Voor een socialiserend gedrag in de school (speelplaats, gangen, ...) werden 'kapstokregels' ingevoerd. Na een try-outfase werden deze aangepast, kindvriendelijker voorgesteld en deels afgevoerd. Voor interne deskundigheidsbevordering worden de personeelsvergaderingen telkens in een andere klas georganiseerd. Een toelichting over de klasinrichting door de betrokken klasleerkracht is niet voorzien. De aanwezige leerkrachten kunnen wel vragen formuleren. Doelgerichte intervisie via collegagroepen, collegiale visitatie, demolessen, ... komen occasioneel al eens voor. Leerkrachten verwoorden dat ze meer in elkaars klas komen, o.m. als gevolg van de invoering van het daltononderwijs. Een georganiseerde workshop kende heel wat bijval. Zoals verder uit het verslag blijkt (rubriek '5 Algemeen beleid van de school') creëren de zowat tweewekelijks georganiseerde personeelsvergaderingen kansen tot interne deskundigheidsbevorderingen, zo ook om de violen gelijk te stemmen.

Doeltreffendheid Leerkrachten reiken voorbeelden aan van positieve effecten van nascholingsinitiatieven. Voor een breed gedragen effect leeft er de stelregel dat elk teamlid na een gevolgde nascholing verslag uitbrengt. De syllabus kan ter beschikking gesteld worden. Soms beperkt het multiplicatieëffect zich tot de parallelle leerkrachten, wanneer het over leerjaar specifieke onderwerpen gaat. Doordat soms een veelheid van onderwerpen in de loop van het schooljaar aanbod komt, neemt de doeltreffendheid af op vlak van diepgang en implementatie, bv. ICT, Dalton, (cyber)pestproblematiek en eraan gekoppeld de 'Toeka-werking', smartboard, spreken met ondersteuning van gebaren (SMOG) ... Het komt uitzonderlijk voor dat een individueel gevolgde nascholing navolging krijgt door het hele team, bv. rond Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD). Een aantal afspraken van pedagogisch-didactische aard liggen vervat in het school- en klasdraaiboek.

Ontwikkeling We stellen vast dat de teamleden de nodige bereidheid en dynamiek vertonen om zich permanent bij te scholen. Het gaat dan vooral om nascholing gebracht door externe sprekers. Op enkele uitzonderingen na, leeft er minder nood aan (recente) vakliteratuur of het benutten van prospectiekansen, al dan niet als presentexemplaar. Bij heel wat leerkrachten staat de doelmatigheidsbeleving voorop. Van interne expertise die de deskundigheidsbevordering van de individuele leerkracht en van het hele team ten goede komt, wordt in beperkte mate gebruik gemaakt. De effecten op schoolniveau blijven al eens uit wegens de beperkte sturing of het niet afstemmen van de onderwerpen en inhoud op de schoolprioriteit. De pedagogische studiedagen bieden kansen tot professionele beroepsvervolmaking. Vorig jaar werd deze opgevat als een pedagogische werkdag voor de verschillende werkgroepen binnen de school. Dit schooljaar ligt de prioriteit op nieuwe daltonpijlers en op ict.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft geen uitgeschreven visie op evalueren, ook al leiden we uit documenten af dat het team daaraan veel waarde hecht. Leerplanvoorschriften en nieuwe onderwijsontwikkelingen vormen niet het inspiratie- en referentiekader voor het ontwikkelen van een schoolvisie op 'Breed evalueren'. Analyse van mogelijke evaluatievormen die tegemoet komen aan de streefdoelen van diverse persoonlijkheidsaspecten gebeurt veeleer informeel dan als een bewust streefdoel. Het team maakt meteen de overstap naar verschillende registratie- en rapporteringsvormen. Uit het concept en de registratie van het kindvolgsysteem voor de kleuter- en de lagere afdeling blijkt dat er overwegend aandacht gaat naar het evalueren van cognitieve aspecten (Nederlands en wiskunde) en naar de sociaal-emotionele ontwikkeling. Omgaan met niveauverschillen (bv. instructiegroepen) zet de teamleden aan tot een permanente en een competentiegerichte kijk op de evolutie van de kinderen. Enige gelijkgerichtheid is er bij enkele uitgangspunten zoals positieve bekrachtiging en individuele behandeling waar het kan bij het sanctioneren. Het gebruik van zelfreflectie en aanzetten tot zelfevaluatie zijn onder meer het gevolg van enkele principes uit het daltononderwijs.
- Ondersteuning** In de kleuterafdeling treffen we overwegend formatieve evaluatievormen aan die het verder leeraanbod aansturen en desgevallend leiden tot differentieervormen. In het kader van breed evalueren worden kleuters hierbij betrokken, bv. bij de weekafsluiting, de nabespreking van het voorbije takenbord. Voor een totaalbeeld dat de diverse persoonlijkheidsaspecten omvat en die de ontwikkeling van de kleuters volgt en vastlegt, hanteert men een observatiecirkel. Meer harde evaluatie treffen we aan bij de genormeerde test in de derde kleuterklas die aanzetten geeft tot bijsturing voor maximale slaagkansen bij de overgang naar de lagere school. In de lagere afdeling hanteert men de methodetoetsen waar die voorhanden zijn: Nederlands, wiskunde, Frans. Daarnaast worden genormeerde tests afgenomen voor spelling, het technisch en begrijpend lezen, evenals voor wiskunde voor de leerjaren waar deze hun toepassing vinden. Ze betekenen de aanzet voor een MDO om leerlingen te detecteren wiens ontwikkeling anders evolueert dan verwacht. We stellen vast dat voor wereldoriëntatie de gesloten vraagstelling gericht op feitenkennis sterk overheerst. Naar inzichten, vaardigheden en attitudes wordt minder gepeild. Voor een representatieve, valide en gevarieerde toetsaanmaak is nog geen nascholing georganiseerd. Zachte evaluatie treffen we ook aan bij muzische vorming evenals bij de leergebied overschrijdende eindtermen. Naast de traditionele evaluatie door de leerkracht bemerken we ook voorbeelden van leerling gestuurde evaluatie waarbij kinderen zich meer bewust worden van hun talenten en beperkingen. Peerevaluatie is gericht op leerlingenresultaten evenals op het leerlingengedrag. Coöperatieve evaluatievormen sluiten hierbij aan en doelen ook op het omgangs- en onderwijsgedrag van de leerkracht zelf evenals de visie op het kind. Dit komt onder meer tijdens de klassenraad evenals in de schoolrapporten waarbij leerlingen zichzelf evalueren op basis van de drie daltonpijlars evenals voor de gedragingen. Hierbij geeft ook de leerkracht zijn visie te kennen. In de omgekeerde zin, kwam dit nog niet voor.

In de derde graad worden na het eerste semester summatieve toetsen afgenomen met als kerndoel de voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Aan het einde van de lagere school worden genormeerde tests afgenomen voor Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans. Analyse (onder de vorm van foutenfrequentie) en desgevallend bijsturingsacties liggen volledig in handen van de leerkracht van het zesde leerjaar. Vanuit het schoolbeleid worden geen initiatieven genomen voor een genuanceerde foutenanalyse en om deze kenbaar te maken naar het voltallig team... wat kan leiden tot verbeterinitiatieven voor de hele lagere afdeling.

Doeltreffendheid De evaluatie van de kleuters is erop gericht ad rem te interveniëren wanneer problemen zich voordoen. Op basis van leerkracht gebonden initiatieven wordt klasintern en door de klasleerkracht extra ondersteuning geboden aan de hulpbehoevende kleuters. De MDO's bieden kansen tot gezamenlijk overleg inzonderheid wanneer de problematiek de draagkracht van de leerkracht overschrijdt. De genormeerde evaluatietest voor de oudste kleuters geeft signalen om vooralsnog extra te ondersteunen in het licht van de overgang naar de lagere school.

In sommige kleuter- en lagere klassen houden leerkrachten notities bij over opmerkelijk gedrag van kinderen. Wrevels en complimenten worden genoteerd om daaropvolgend kinderen te motiveren tot aangepast gedrag, eerder dan af te keuren. Een gesprek daarrond kan leiden tot klasafspraken om de relaties binnen de klas en op de speelplaats bij te sturen. De tests voor deelvaardigheden van Nederlands en wiskunde geven aanzet tot een gedifferentieerde aanpak binnen de klas evenals met de parallelklas en ook klasoverschrijdend (instructiegroep) waar dit een meerwaarde kan bieden. De resultaten van genormeerde toetsen aan het einde van de lagere school en de resultaten van outcomes zijn onvoldoende gekend en geanalyseerd door en bij de teamleden. Voor leerlingen die mogelijks geen getuigschrift behalen en in aanmerking komen voor een B-jaar worden de evaluatieresultaten met de ouders overlegd. Om ouders een duidelijk beeld te geven over de slaagkansen in het voortgezet onderwijs worden initiatieven ondernomen voor de aanmaak van een BaSo-fiche.

Naar verluidt scoren de evaluatie en begeleiding in de totaliteit en doorheen de basisschool overwegend goed zoals blijkt uit de genormeerde tests en de resultaten van de outcomes. Het hoog aantal zittenblijvers dat daarmee in contrast staat, verantwoorden de teamleden vanuit de taalproblemen (anderstalige kinderen) en vooral omdat veel zij-instromers in andere scholen leerachterstand opliepen.

Ontwikkeling Tot op heden werd weinig of geen nascholing gevolgd door de teamleden rond alternatieve evaluatievormen. Op klas- en schoolniveau treffen we niet meteen naslagwerken aan die informatie verschaffen over breed evalueren en de mogelijke meerwaarde ervan op kind- en klasniveau. De leerplannen voorzien per leergebied mogelijke vormen van evaluatie. Afhankelijk van de ene tot de andere leerkracht wordt hiervan gebruik gemaakt, maar deze zijn geen veralgemeend hulpmiddel. Op basis van de evaluatievormen en de visie op het daltononderwijs, ontwikkelde de school een eigen schoolrapport. Alle leergebieden komen aan bod. Elementen van daltononderwijs zijn herkenbaar aanwezig. De registratie gebeurt deels via een intervalschaal, deels via een ordinale schaal, wat het overzicht niet vergemakkelijkt. Differentiatie is afleesbaar via de beoordeling volgens de 'instructiegroep'. Lichamelijke opvoeding is opgenomen of wordt in een apart bundeltje aangeboden, afhankelijk. Ouders en kinderen hebben hun inbreng. Vraag is in welke mate (kansarme) ouders het schoolrapport begrijpen gezien het geheel eerder warrig overkomt. Naast de schriftelijke registratie van de evaluatievormen, wordt evenzeer mondelinge verslaglegging georganiseerd vooral via de individuele oudercontacten voor het kleuter- en het lager onderwijs. De klas- en schoolwerking kan ook gevolgd worden via digitale weg.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het leiderschap binnen de school berust vooral op de directeur. Gezien de goed liggende relaties en het engagement van overwegend geëngageerde en gedreven teamleden, evenals de democratische omgangsstijl zetten teamleden op veeleer informele wijze mee het beleid uit. De directeur wordt gewaardeerd om zijn humane omgangsstijl, zijn aanspreekbaarheid en bereikbaarheid. Een aantal werkgroepen van praktisch-organisatorische aard zijn werkzaam naast enkele werkgroepen met een meer pedagogisch-didactische opdracht en impact: de milieuopvoeding op school (MOS), de ICT-coördinatie, het fietsproject, het anti-pestplan, het gezondheidsplan, ... Daarnaast is er ook het kernteam dat tweewekelijks bijeenkomt en bestaat uit een leerkracht en een zorgleerkracht. Het fungeert als klankbord voor wat leeft bij de teamleden en heeft een inbreng bij het opstellen van agendapunten tijdens de personeelsvergadering. Functioneringsgesprekken werden bij elk teamlid georganiseerd. Evaluatiegesprekken waren er tot op heden niet. Klasbezoeken met verslaglegging waren vorig schooljaar voorzien maar zijn niet doorgegaan. Deze worden enkel voor nieuwe leerkrachten georganiseerd in functie van een eventuele aanstelling. Inzage in de leerkrachtenadministratie (bv. het klasboek) door de directeur gebeurt in beperkte mate maar leidde nog niet tot evaluatie en bijsturing, hoewel die noodzaak uit onze vaststellingen blijkt. De directeur heeft het moeilijk om zijn coachende en controlerende opdracht te duiden in concrete acties. Hij voelt zich veeleer een collega, zoals weleer het geval was, hoewel leerkrachten de behoefte aanvoelen van feedback en suggesties door de directeur. De directeur heeft weinig zicht op de toekenning door het schoolbestuur van de financiële middelen voor aankoop van didactisch materiaal... een veel gehoorde bemerking van leerkrachten die de beschikbaar gestelde financiën benedenmaats vinden.
- Visieontwikkeling** De school beschikt over het 'Pedagogisch project' van de Stad Gent, naast een schoolgebonden opvoedingsproject. Dat laatste is geconcretiseerd naar de schooleigen visie en aanpak die gebaseerd zijn op de principes van het daltononderwijs. De leerkrachten zijn vertrouwd met deze uitgangspunten. Van nieuwe leerkrachten wordt verwacht dat ze zich nascholen en inwerken in deze materie. Voor de zorgwerking beschikt de school eveneens over een visietekst met uitgangspunten en streefdoelen.
- De personeelsvergadering die zowat tweemaal per maand wordt georganiseerd, biedt mogelijkheid tot gezamenlijk overleg en wederzijdse info-uitwisseling. Ze fungeert tevens als klankbord voor wat reilt en zeilt op school en bij individuele leerkrachten. Deze bijeenkomsten dragen ook bij om de actualiteitswaarde van het schooleigen opvoedingsproject en de daltonuitgangspunten verder uit te diepen en te consolideren. Deze bijeenkomsten worden vooral plenair, maar ook soms in subgroepen georganiseerd. Teamleden laten zich positief uit over de organisatie en het verloop van deze bijeenkomsten. Uit de verslaglegging blijkt dat overwegend zaken van praktisch-organisatorische aard aan de orde komen. Pedagogisch-didactische aspecten betreffen o.m. de informatie- en communicatietechnologie (ICT), de WAP-woorden, bespreking van risicokinderen, het brugfigurenproject, visie en reflectie over de daltonwerking, e.a.

Besluitvorming Besluitvorming gebeurt hoofdzakelijk via consensus. Stemming is weinig aan de orde. Gezien de latent levende, gelijkgerichte visie onder de teamleden, blijken zich geen problemen te stellen wanneer beslissingen dienen genomen of knopen dienen doorgehakt. Een prioriteitenplanning uitgezet als een meerjaren stappenplan is niet aanwezig. Wel is afleesbaar waaraan scholen werkten de voorbije jaren, wat zich onder meer en vooral vertaalt naar de organisatie en de inhoud van de pedagogische studiedagen. In die zin treffen we ook geen nascholingsplan aan dat is afgestemd op de schoolprioriteiten en het gevolg is van gezamenlijke besluitvorming. In de regel kan iedereen inschrijven voor om het even welk onderwerp als het een meerwaarde biedt voor de onderwijspraktijk. We stellen vast dat heel wat leerkrachten nascholing volgen voor wat hun opdracht betreft: directie, zorgleerkrachten, daltonverkenning bij nieuwe leerkrachten,... Het is gebruikelijk dat hiervan kort verslag wordt uitgebracht tijdens de daaropvolgende personeelsvergadering. De werkgroepen kunnen verslag uitbrengen over de stand van zaken.

Kwaliteitszorg Om de kwaliteitszorg te bewaken, zijn in het verleden tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd bij ouders. De analyse van de gegevens en eventuele verbeteracties zijn gedateerd en voor dit schooljaar is een nieuw onderzoek gepland. Leerkrachten werden bevraagd naar hun mate van tevredenheid vanuit de stedelijke dienst en recent werd een enquête georganiseerd die ertoe leidde dat leerkrachten meer in mekaars klas komen. Aan de hand van smileys konden kleuters hun welbevinden te kennen geven al leidde dat niet meteen tot bijsturing. Er is een leerlingenraad werkzaam die de verzuchtingen van de kinderen kenbaar maakt. Deze wordt voorgezeten de brugverantwoordelijke. Uit alle klassen worden twee kinderen gekozen via stembrieven. Vanaf het derde leerjaar kunnen voorstellen geformuleerd worden, de vertegenwoordigers van de eerste graad observeren om zich voor te bereiden. De resultaten van de netgebonden eindtoetsen voor het zesde leerjaar liggen naar verluidt goed, op meten na dat lager scoorde dan het Vlaamse gemiddelde. Een echte analyse van de resultaten kan de school niet voorleggen, wel een foutenfrequentie. De resultaten zijn niet bekend en worden ook niet toegelicht, bijvoorbeeld tijdens een personeelsvergadering. Enige bijsturing is er geweest voor het domein 'meten' voor de summatieve toetsen vanaf het vierde leerjaar en voor eventuele tussentijdse toetsen. Ze hebben nog niet geleid tot schoolgebonden bijsturingsacties. De school beschikt in beperkte mate over gegevens van outcomes. De resultaten liggen naar verluidt in de lijn van de verwachting wanneer ouders het advies van de klassenraad volgt.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook aandacht voor kleuterparticipatie. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de betrokken teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Er is inbreng van de kinderen bij het opvoedings- en leeraanbod, evenals bij het leerproces.
- Het team hanteert een bewakingsinstrument ten aanzien van de leerplannen (weliswaar niet doordacht).

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Frequentie leeruitstappen worden georganiseerd voor de kleuters om doorleefde ervaringen te verwerven.
- De klasinrichting in de kleuterafdeling getuigt overwegend van een stimulerende en goed gestructureerde leef- en leeromgeving.
- De hele zorgwerking is gebaseerd is op een uitgeschreven visie, een zorgcontinuüm en de daadwerkelijke inschakeling van extra zorgleerkrachten.
- De domeinen lezen en spelling in de lagere school worden degelijk opgevolgd als basis voor differentiatie en extra ondersteuning.
- De teamleden vertonen de nodige bereidheid om zich permanent bij te scholen.
- Er is gerichte aandacht voor de taalontwikkeling bij de (taalarme) kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Er leven goed liggende relaties onder de teamleden en met de schoolleiding.
- De daltonprincipes worden vrij consequent toegepast.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De bewakingsstrategie ten aanzien van de leerplannen herzien op haar functionaliteit en doelmatigheid.
- De planningsdocumenten doelgericht en meer gelijkgericht uitwerken als een zinvol werkinstrument en leidraad.
- Naslagwerken en materialen hanteren voor een harmonisch aanbod van muzische vorming.
- De mediatheek en orthotheek uitbreiden met recente literatuur en informatiebronnen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het 'WAP' in de kleuterafdeling een gevarieerde en didactisch correcte invulling geven.
- De boeken(...) hoek in de kleuterklassen sfeervol inrichten met een passend thema-aanbod.
- Schoolinterne systematiek afspraken over (na)correctie van de leerlingenwerken in de lagere afdeling voor meer gelijkgerichtheid en maximale leereffecten.
- De klasinrichting in enkele klassen van de lagere afdeling meer als een krachtige leeromgeving en een rijk stimulerend klimaat uitbouwen.
- De genormeerde toetsen aan het einde van de lagere school nauwgezet analyseren en daaraan verbeteracties koppelen voor de hele school.
- De interne expertise meer uitstraling geven op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Prioritair: de bewakingsstrategie ten aanzien van de leerplannen bijsturen tot een functioneel en sluitend werk- en bewakingsdocument.
- Nascholing organiseren in de lagere afdeling rond breed evalueren en valide toetsaanmaak.
- De interne en integrale kwaliteitszorg cyclisch optimaliseren vanuit een systematische analyse van (output)gegevens.
- Voldoende financiële middelen voorzien voor aanschaf van naslagwerken en didactisch materiaal, conform de leerplannen (en met schoolinventaris).
- Meer voeling houden bij wat leeft op de werkvloer: klasbezoeken frequenteren, innovaties coachen, het management opvoeren.
- Vanuit een behoeftepeiling bij leerkrachten een prioriteitenordening uitzetten op lange(re) termijn, gekoppeld aan een implementatiestrategie... waarop het nascholingsplan wordt geënt.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Aantonen dat de leerlingen aan het einde van de lagere school de eindtermen voor muzische vorming bereiken.
- De toegemeten tijd op weekniveau afstemmen op de netgebonden voorschriften in de lagere school.
- Een gevarieerd en gegradeerd aanbod voor muzische vorming waarborgen.

Wat betreft de regelgeving

- De school moet de verplichte bepalingen correct opnemen in het schoolreglement, met name
 - ° het recht op inzage bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school;
 - ° de wijze waarop de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld.
- Bij de inschrijving van een kind moet de school de ouders informeren over de organisatie van de schooluren alsook over de samenstelling van de scholengemeenschap.
- Bij de uitreiking van de getuigschriften basisonderwijs moet de school zorgen voor dossiers per leerling en voor de schriftelijke beoordeling van de leerkracht die tijdens het laatste schooljaar het hoogste aantal lestijden aan de leerling gegeven heeft. De school moet de schriftelijke notulen van de beraadslaging van de klassenraad bijhouden en deze laten ondertekenen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **15-01-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc BOONE de inspecteur-verslaggever	Daniël MEDO de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	